
POLGÁRI JOG

Főszerkesztő :

Dr. MESZLÉNY ARTUR

Szerkesztik :

Dr. BECK SALAMON

Dr. VARANNAI ISTVÁN

A kodex stílusa

(Törvénytövegezési kérdések)

Irta: *ifj. dr. Szigeti László*

A Magánjogi Törvénykönyv javaslatával (rövidítve: J.) kapcsolatban élénk megvitatás tárgya volt a kérdés: kodifikáljunk, vagy ne kodifikáljunk és bizzuk a jogszabályok kialakulását a magánjog terén továbbra is szokásjogra és a bírói gyakorlatra. Azonkívül felmerült, mint a kérdés előzetesen eldöntendő problémája, vajjon időszerű-e ma a kodifikálás? Akik a kodifikálást az elvi kérdés eldöntése nélkül ma nem tartják időszerűnek; egyrészt nemzeti szempontokat vetnek fel a trianoni béke által elszakított magyarokra való tekintettel és nem tartják célszerűnek, hogy a kodifikálás által a jogi elszakadást mintegy szentesítsük. Mivel fejtegetésem tisztán elvi kérdéseket tárgyal, erre a konkrét okra itt nem akarok kitérni. Mások azért nem tartják időszerűnek a törvénykönyvet, mert ma a jogi fogalmak és intézmények átalakulóban vannak és így ezeket a mozgásban lévő elemeket nem célszerű megkövesíteni.

Mivel én kodex-szövegezési kérdésekkel akarok foglalkozni, ez a kérdés sem tartozik tárgyam keretébe, de más összefüggésben erre még visszatérek. Az időszerűségi kifogásokon kívül vannak, akik a kodifikálást elvi okokból ellenzik és célszerűbbnek tartják a szokásjogi rendszert fenntartani és a szabadjogi iskolák érveire vagy az angol rendszer előnyeire hivatkoznak. Az én fejtegetésem tárgya szerint feltételezi ennek a kérdésnek oly módon való eldöntését, hogy igenis kodifikáljunk. A vitába ez alkalommal nem akarok beleszólni, csak hivatkozom dr. Szladits Károly egyetemi tanár úrnak „Magánjogi törvénykönyv és bírói gyakorlat“ című, a Polgári Jog 1929. évi 8. számában megjelent előadására, mely röviden és igen meggyőzően felsora-

koztatja azokat a határozott előnyöket, melyek a kodifikálás mellett szólnak.

Ha azon az állásponton vagyunk, hogy kodifikáljunk, akkor egy sokkal nehezebb probléma vetődik fel: milyen legyen a kódex? Ha ezt a kérdést tartalmilag vizsgáljuk, jelenti az egész magánjogi rendszer letárgyalását, jelenti, hogy milyen legyen a családjog, a kötelmi jog, a dologjog, stb. és ezek keretén belül a közszerzemény, az adásvétel, a bérlet szabályozása. Ha ezt a kérdést formailag vetjük fel, jelenti, hogy milyen legyen a kodex rendszerbeli beosztása és milyen legyen a kodex szövegezési módja, stílusa. A laikusokhoz szóljon a köznapi nyelven, vagy pedig pontos jogi műszavakkal, definitiókkal dolgozzék-e, részletes, lehetőleg mindenre kiterjedő szabályozást adjon-e, vagy pedig csak a lényeges alaptételeket, az intézmények kereteit tartalmazza-e; amit szabályoz, azt határozott, pontos szavakkal írja-e körül, vagy blanketta-szakaszokkal, melyek kitöltésre várnak, melyek az eset körülményeire, a méltányosságra, a bírói belátásra, a bizalom és hűségre, a jóhiszemre, a forgalom biztonságára hivatkoznak?

Nem akartuk fejtegetésünk keretébe vonni a kérdés eldöntését, hogy kodifikáljunk-e vagy nem és most annál a problémánál, hogy milyen legyen a kodex, újból ugyanazok a kérdések várnak megoldásra, melyek a „kodifikáljunk, ne kodifikáljunk?“ vitájában merülnek fel. A kodex stílusának kérdése a jus strictum és a méltányosság, a normatív, absztrakt szabályozás és az egyénítés, a jogbiztonság és a simulékony, de éppen azért előre nem ismerhető egyéni, eseti döntés, a törvényhozói akarat és a bírói hatalom kisebb vagy nagyobb fokának, — egyenesen kimondva: a törvényhozó és a bíró jogalkotó hatalmának, egymáshoz való viszonyának kérdése. Fejtegetésem célja éppen az, hogy most a Magánjogi Törvénykönyv javaslatának jogászi tárgyalása idején, felhívjam a jogászközönség figyelmét ennek a látszólag formai kérdésnek, a kodex stílusa kérdésének a fontosságára, éppen a joggyakorlat, a jogfejlődés és a jogbiztonság szempontjából. Vitatkozunk azon, hogy kodifikáljunk-e vagy nem, de amint az illetékesek elénk tesznek egy javaslatot, akkor kodifikációsok és kodifikáció-ellenesek az egyes szakaszok, jogintézmények részletkérdéseivel foglalkoznak, és igyekeznek álláspontjukat, érdekeiket minél részletesebb szabályokkal körülbástyázni és nagyon keveset törődnek azzal, — tisztelet a kivételeknek — hogy azok a szempontok, melyek a kodifikálás elvi kérdésénél felvetődtek, annál a kérdésnél, hogy mi k é n t kodifikáljunk és mi k é n t szövegezzünk, azaz milyen legyen a kodex stílusa, figyelembe vétessenek.

Elképzelhető keret-kodex, mely annyira általános sza-

bályokat tartalmaz csak, annyira csak a jogintézmények alapvonásait, mintegy vázlatát adja, hogy majdnem korlátlan szabadságot ad a bírónak az ítélkezésben, sokkal tágabb hatalmat, mint a szokásjog, melynek ha egyes tételei nem is bizonyosak, határai elmosódottak, de az általános tételekben meglehetősen kialakult és sok régi megjegecesedett részlet-szabályt alakított ki, nem is szólva az angol évszázados precedens-jogról, mely csak messziről látszik a szabadjogi iskolák Eldorádójának, de meglehetősen köti a bíró kezét. Mivel a szokásjog általános kereti szabályai évtizedek után meglehetősen kifejlődnek, az ilyen kodifikálásnak, mely csak a kereteket adja és így a kodex legnagyobb előnyét, a jogbiztonságot nem nyújtja, nincsen célja.

A keret-törvénynek ellenkező véglete az a kodex, mely mindent részletesen szabályozni akar és azzal az igénnyel lép fel, hogy minden benne legyen és a bírónak csak egyszerűen meg kell keresni a megfelelő paragrafust és kész az ítélet. A kodifikátorok azelőtt általában abban a hitben kodifikáltak, hogy örökre írásba foglalták a maga teljességében nemzetünk jogát és ahhoz semmi hozzátennivaló nincs. Az abszolút uralkodók, akik rendszerint hajlammal bírtak a kodifikálásra, azért is tették, hogy hatalmukat, akaratukat a bírói szabadság rovására a jövőendő, konkrét eldöntendő esetekben is ily módon, a kodex részletes szabályai útján érvényesítsék. De amint nincs olyan eset, ahol egy természeti törvény más tényezők közbenhatása nélkül tisztán érvényesüljön, amint nincs olyan tárgy, amely tisztán a nehézkes törvény szabálya szerint esik, mert, mindig ott vannak a levegő, más közeg ellenállása és egyéb esetleges behatások, úgy jogászközönség előtt felesleges bővebben magyarázni, hogy bármilyen részletes is az absztrakt szabály, már az első bonyolultabb eseténél olyan mellékkörülmények lépnek közbe, melyek miatt a szabályozás egyik szakasza sem talál. A mai törvényhozó tudja már, hogy ez a mindent szabályozni akarás csak ábránd, melyet megvalósítani lehetetlen. A két véglet: a kerettörvény, amelynek nincs értelme kodex formájában és a mindent szabályozó ideális kodex, amely gyakorlatilag lehetetlen. Lehetséges csak a vegyes rendszer és minden kodex ösztönszerűleg bármilyen elvi alapon állt is, ezt a rendszert követte. A svájci polgári törvénykönyvet szokták keret-kodexnek tekinteni. Eltekintve attól, hogy ezeket a kereteket a kantonális jog részben megtölti, mikor pl. a házassági akadályokról (100—104. §§.), a házasság semmisségéről (120—122. §§.), a házasfelek vagyonekülönítéséről (183—184. §§.), a gyámhatósági jóváhagyás szükségének eseteiről (421. §.) stb. beszél, éppen olyan részletes szabályokat tartalmaz, mint akár a BGB. Ugyanígy az Obligationenrecht, mikor pl. a teljesítés helyét (74. §.), ide-

jét (77. §.), vagy a vevő jogait evictio esetén (195. §.) szabályozza. Viszont a német BGB-nek is vannak szakaszai, ahol csak a keret van meg és egyébként a körülményekre, a méltányosságra, a Treu und Glauben elveire utal. A törvényhozót ösztön vezette arra, hogy hol kell részletesen és hol csak a kereteket szabályozni. A következőkben néhány szempontot akarok tudatossá tenni.

Az alapigazság, amelyből ki kell indulnunk, az a tétel, melyet az összes kodexek, bármilyen elvi álláspontból indultak is ki a szövegezésnél, vagy ha ilyen elvi alapjuk nem is volt, ösztönszerűleg mindig követték és ez az, hogy az egyes jogintézmények természete és az egyes fejezetek szükségleteihez mérten a kodexnek egyszer a keretszabályozást célszerű megközelíteni, máskor pedig a lehető részletes, pontos, pozitív, kimerítő szabályozást. A kérdés megoldása tehát sokkal fáradtságosabb, részletekbe menő, minthogy azt elvi vitákkal, dogmatikus, fanatikus egyoldalúsággal meg lehetne oldani. Meg kell szoknia a jogászközönségnek, hogy egy kodex megalkotásánál az egyes fejezetek érdemi megvitatása mellett fejezetenként, néha paragrafusonként kell a szövegezés módját célszerűségi szempontok szerint megítélni. A jó kodex nem a kerettörvény és nem is a kimerítően szabályozó, mindentudó kodex, hanem az a törvény, mely az egyes jogintézmények konkrét szükséglete, a kor gazdasági és szellemi tényezőinek figyelembevételével egyes helyeken keret-, másutt részletes, pozitív, határozott kodex. Mikor az egyes fejezeteiben vizsgálunk egy kodexet és el akarjuk dönteni, hogy hol milyen szövegezési mód célszerű, újból és újból felmerülnek és eldöntésre várnak azok a szempontok, azok a szükségletek, melyeken a „kodifikáljunk — ne kodifikáljunk?” vitájának érvei alapulnak. Mielőtt néhány ilyen szempontnak taglalására rátérnénk, itt foglalkozom a kodex időszerűségének kérdésével a fent kifejtettek megvilágításában.

Általában azt szokták mondani, hogy a kodifikálásra az az idő alkalmas, mikor a társadalmi, gazdasági felfogás, a jogszokás és a jogérzés relatíve nyugvó helyzetben vannak: klasszikus korokban. Azt is mondják, hogy rendszert akkor kodifikálnak, mikor bizonyos jogrendszer a fénypontjához jutott el és ezért a kodifikálás után rendszerint már a jogérzés vitalitásának, dinamikus erejének, az egész jogrendszer merevségében nyilvánuló dekadenciája szokott bekövetkezni. Ezeket a jelenségeket csak utólag történelmi távlatból lehet megítélni, mert nincs az a kor, mely magát ne tekintené átmenetinek, mert mindig bizonyos téren van mozgás, átalakulás és a jelen nagyító szemüvegén át ezek a kérdések mindig abban a korban a legalapvetőbb kérdéseknek látszanak, éppen azért, mert azzal fog-

lalkoznak legtöbbit, mert ezek a vitások, a fejlődésben lévők. Másrészt a jogélet és a mai gazdasági viszonyok fejlettsége mellett a jogviszonyok kodifikálása útján való szabályozása állandó szükséglet, nem várhatunk évtizedekig vagy évszázadokig, míg az a bizonyos klasszikus kor bekövetkezik. A kodifikálás szempontjából a jelentősége annak a kérdésnek, hogy valamilyen jogintézményre vonatkozó felfogás nyugvóponton van-e, vagy éppen átalakulóban, erős mozgásban van-e, abban áll, hogy a mozgásban lévő jogintézményeknél a kodex szövegezésének nem szabad olyannak lennie, hogy a fejlődés útját elvágja és így rövid idő múlva elveszítve a kapcsolatot az élet haladásával, a bírói gyakorlatot a törvény megkerülése útján, szofisztikus értelmezéssel kényszerítse a fejlődés eredményeinek figyelembe vételére. A szövegezésnek tehát olyan intézmények, jelenségek szabályozásánál, melyek erős dinamikus mozgásban, a fejlődés átmeneti, változó állapotában vannak, a keret-szabályozást célszerű megközelíteni, míg ahol a felfogás eléggé egységes és nyugalmi állapotú, a gazdag, részletes szabályozás a célszerű.

Áttérve már most az időszerűség kérdéséről a szövegezés elvi kérdéseire, említettük, hogy azok a szempontok a döntők, melyek a kodifikálás kérdésénél felmerülnek. A két főszükséglet, melyeknek ellentétessége szabja meg a követhető irány eredőjét: a jogbiztonság és a másik oldalon az esethez simuló, anyagi igazság.

A kodifikálás mellett a főérv a jogbiztonság, a forgalom érdekeinek, a törvény határozott, normatív erejének szüksége, akik pedig a szokásjog előnyeit hirdetik, annak az esethez való simulékonyságát, a fejlődés iránti érzékenységet, mozgékonyt és a konkrét esetben az anyagi igazsággal való kapcsolatát dicsérik. Mindezek a szempontok a kodex megfelelő szövegezése mellett is érvényesülhetnek. Ha csak a teljes singularis, önkényes döntés primitív rendszerét, a kádik salamoni ítéleteit nem akarják visszaállítani, akkor úgy a szokásjog, az angol precedens rendszer, mint a kodifikáló rendszer csak kompromisszum a két ellentetés, egyszerre meg nem valósítható ideál közt: a teljes jogbiztonság, a normának a cselekvés következményei, a jogi hatás tekintetében való teljes határozottsága, előzetesen a cselekvés előtt pontosan kiszámíthatósága, másrészt pedig a döntésnek az egyes esetekben az osztó igazságnak, a méltányosságnak szempontjából megfelelő volta között. Hogy az egyes fejezetekben, az egyes jogintézménynél és jogviszonynál melyik szempont a fontosabb, tehát a kompromisszumnál a hatalmasabb, az inkább honorálandó, azt minden jogviszonynál, a kodex minden fejezeténél külön-külön kell eldönteni. Minél inkább fontos a mozgékonyt, az anyagi

igazság, a méltányosság, annál inkább van helye a blanketta-szakaszoknak, a keret-szabályozásnak, minél fontosabb a jogbiztonság, a normatív erő, az előre elhatározottság és a biztos útmutatás, a forgalom biztonságának szempontja, — annál szükségesebb a részletes, pontos, kimerítő szabályozás.

Itt egy elhanyagolt és nem is jogi körülményre akarom még a figyelmet felhívni, mely akaratlanul is a kodex merevségét enyhíti és a fejlődő, változó életelemeknek és felfogásoknak a kodex keretében helyet ad: ez a fogalmak tartalmi körének az életfelfogás és az életviszonyok eltolódásával párhuzamos változása. Hogy mi a fogyatékos elmetehetség, a tapasztalatlanság, a könnyelműség (J. 1715. §.), mi a veszély elhárítására szükséges mérték (J. 1715. §.), mi a közvetlen veszély (J. 1713. §.), mi a gondatlanság, mi az erkölcstelen életmód (J. 1561. §.), melyek a rendes gazdálkodás korlátai (J. 1545. §.), hogy csak taláalomra ragadjak ki néhányat a sok közül, olyan fogalmak és körülírások, melyek az emberek mindenkori felfogása szerint változnak. Általában minden nem jogi műszó, amelynek nincs pontos jogi definíciója, a nyelv minden szava, a felfogások, az életviszonyok változásával állandóan más-más tartalmat kapnak, egyes részek leválnak belőlük, másrészt új elemeket fogadnak magukba, a szavak: az emberi érzések és gondolatok jelei az élet fejlődésével kapcsolatos önálló életet élnek és így a kodex, amely szavakból áll, öntudatlanul és észrevétlenül a szavak változása folytán módosul a fejlődés irányában és szükségletei szerint. Ehhez járulnak a jog tudatos biztosító szelepei: a jó erkölcsökbe ütközés, a bizalom és hűség, a jóhiszem, a méltányosság, az eset körülményei, a „fontos ok“, melyek szintén az eseti döntést, a konkrét anyagi igazság érvényesülését előmozdítják. Mindehhez hozzávéve azt a körülményt, hogy alig van konkrét eset, mely egy szakasz szabályozása alapján maradék nélkül feloldható, rendszerint több szakasz, jogszabály összevetése, azok szelleméből és rendszerbeli helyzetéből való következtetés után dönthető csak el, ami az értelmezési szabályok alkalmazásával újabb egyéni elemet, újabb alkalmazkodási módot visz bele a jogalkalmazásba.

Ha az itt felhozottakat a gyakorlati tapasztalatokkal összevetjük, azt hiszem, nem a kodex merevsége a főbb, hanem inkább az, hogy az emberi gyarlóság folytán a jogbiztonság még a kodex útján is csak igen tökéletlenül érhető el.

Nézzük már most, hogy a felállított szempontok alapján példálódzva, hol célszerű inkább a keret-szabályozás és hol a részletes szövegezés? Minél inkább forgalmi ügyletről van szó, annál fontosabb a jogbiztonság, a részletes pozitív szabályozás. Azt hiszem, nincs olyan szabadjogi jogász, aki pl.

a váltó alakszerűségének, a váltónyilatkozatok hatályának szokásjogi esetei eldöntését kíváná.

Vannak a jognak technikai, formai szabályai, ahol nincs mélyebb anyagi jogi probléma, ahol nem is olyan fontos, hogy fehér vagy fekete. Hogy mikor kell a gyámnak a gyámhatósági jóváhagyást kikérnie, hogy milyen formák kelljenek a végrendelet, a váltó, a csekk létrejöttéhez, általában az ügyletkötési formák szabályozása, hogy egyes igények mennyi idő alatt évülnek el, hogy mikor jön létre jelenlevők és távollevők közt ajánlat és elfogadás útján a jogügylet, e kérdéseknél is vannak a törvény alkotásánál célszerűségi szempontok a szabályozás mikéntjére nézve, de a törvény megalkotása után az a lényeges, hogy pontos szabályok vannak és kevésbé lényeges, hogy azok milyen megfontolások után lettek így szabályozva. Ezért szabályozza pl. a gyámhatósági jóváhagyás esetében a svájci törvény is részletesen a kérdést és azt hiszem, nincs olyan jogász, aki helyesen tartaná az olyan keret-szabályozást, hogy a gyámnak pedig „fontosabb ügyekben“ a gyámhatósági jóváhagyást kell kikérnie, mert a lényeges az, hogy a szerződők és harmadik személyek, kiknek az ügylet közbe van, tudják, hogy az ügylet érvényes-e vagy nem és ne csak később kapjanak erre végleges választ. A szerződés létrejötte kérdésében is igen fontos a kezdeti időpontnak tüzetes szabályozása.

A jogi élet fejlődésének egyik tünete a jogi formák mindig nagyobb pontossága, körülhatároltsága. Grosschmid hozta fel példának, hogy Werbóczy szerint a házasságnak, ennek a fontos jogi hatású ügyletnek, kezdeti időpontja pontosan nem állapítható meg, mert az eljegyzés utáni elhálás ideje rendszerint bizonytalan és megemlítette, hogy a mai igények és jogi mentalitás szerint ez a pontatlanság már elképzelhetetlen.

Tüzetes szabályozás szükséges ott, hol a jogszabály normatív ereje, a felek, a cselekvők akaratára való hatása a fontos, ahol a cselekvőknek tudnia kell, hogy milyen jogi hatást ér el a cselekvésével és hogy ez megfelel-e annak a gazdasági és egyéb személyes érdekeknek, amelyet cselekvésével kielégíteni akar. Fontos tehát a jogügylet, az egyes szerződések tartalmának, a teljesítés, a jogok és kötelezettségek pontos szabályozása. Itt is fontosabb a jogbiztonság sokszor az anyagi igazságnál, kivéve az akarat hiabák és a kizsákmányolás eseteit. A jogügyleti cselekvések bizonyos jogi hatás elérése céljából történnek és ne felejtjük el, hogy ha méltányosságból az egyik javára utólag ezeket a hatásokat módosítjuk, akkor másrészt nagy méltánytalanságot követünk el azzal szemben, aki cselekvésének vagy a másik fél nyilatkozata törvényes hatásának bekövetkezését a törvény alapján joggal elvárta. Minden utólagos bírói szerződés mó-

dosítás jogfosztás és törvénysértés, hacsak magában a törvényben nincsenek olyan normák, melyek a jogügyleti nyilatkozat jogi hatásának beálltát kizárják.

Ellenben kereti szabályozás a célszerű olyan anyagnál, ahol a felfogás még kialakulatlan, vagy erős változásban van. Így szövegezési szempontból helyes a Javaslat személyi jogi részének néhány szakasz keretében való szabályozása, ezzel nem mondtam azt, hogy e néhány szakasz anyagi tartalmát is helyesnek tartom. Kereti szabályozás célszerű a kevésbé forgalmi ügyleteknél, ahol mélyebb anyagi és társadalmi érdekek szempontjából az anyagilag igazságos, helyes, méltányos döntés a fontos és ahol a kereti szabályozás nem sérti súlyosan a forgalom biztonságának érdekeit. Vannak olyan komplikált részek, amelyeket nem is lehet a jogbiztonság szempontjából kifogástalanul szabályozni pl. a szerződésenkívüli kártérítésnél az okozati összefüggés, a gondatlanság, a kár nagyságának, az elmaradt nyereségnek kérdése olyan tényezők, melyek a biztos, a konkrét esetben alkalmazható absztrakt előzetes szabályozást kizárnak.

Ha a kodex olyan kérdést akar részletesen szabályozni, mely valamelyik ismertetett, vagy más okból erre alkalmatlan, esetleg az ellenkező hatást éri el, amit akar, jogbiztonság helyett a bírói gyakorlat ingadozását és a részletes szabályozás csak azt eredményezi, hogy a bíró előtt ezek a szakaszok csak addig akadályok, melyeken keresztül sokszor bűvészi, komplikált okoskodásokkal érheti el az anyagi igazságot. Mások is felhozták már, hogy a Javaslat cselekvőképességi és különösen a kiskorúakra vonatkozó részletes szabályai elhibáztak. Én ezt a nézetet osztom. Nem akarom azt a komplikált és kivételekkel tarkított rendszert ismertetni, melyet a Javaslat a cselekvőképtelenek felsorolásánál alkotott, csak annyit jegyzek meg, hogy kiskorúakra vonatkozó kivételek és a kivételek kivételei szabályozása helyett sokkal kevésbé ártott volna a jogbiztonságnak, ha az általános szabály mellett kimondta volna, hogy a kiskorú ügyletei és kötelezettségvállalásai mégis érvényesek a törvényes képviselő hozzájárulása nélkül is, ha az eset körülményeinek és az élet felfogásának figyelembevételével az ilyen ügyletet érvényesnek szoktak tartani és a méltányosság szerint érvényesnek is kell tartani, esetleg egy-két példálódzó felsorolás következhetne. A sok részletes szabály és kivétel folytán ügyis bizonytalanságban maradnak a felek az ügylet érvénye felől, ha pedig ez a határozottság nincs meg, akkor kár a kereti szabályozás előnyeit feláldozni. Így a szabályozás sem a jogbiztonság, sem az anyagi igazság érdekeit nem elégíti ki.

E fejtegetések eredménye talán bizonyos rezignáció, valami megalkuvás abban, hogy tökéletes, egységes kodexet

alkotni nem lehet és a kodex különböző részeinél más és más elveket kell követni. De ez a rezignáció és megalkuvás egyúttal alkalmazkodás az élet változatosságához, formába teljesen nem önthetőségéhez. Megállapítása ez a fejtegetés annak, hogy egyszerű elvi alapon ezt a kérdést eldönteni nem lehet, hanem éppen úgy, mint minden résznél külön kell megfontolni az anyagi szabályozás módját, ugyanúgy kell megfontolni külön-külön a szövegezés mikéntjét. A kodex stílusának látszólagos külső, formai kérdésében a jogbiztonság és anyagi igazság nagy és talán amíg a jogélet lesz, örökös dilemmája vár megoldást. A részletes munka nehéz, de talán érdemes, mert a jog alapvető kérdéséről, sőt minden általános szabályozás döntő problémájáról van szó.

JOGALKOTÁS

MÓDOSÍTÁSOK

a polgári törvénykezés egyszerűsítéséről szóló javaslatban

Irta: Östör József orszgy. képviselő

I. Kevés törvénytervezet ment át annyi szűrőn, mint Zsitvay Tibornak a polgári törvénykezés egyszerűsítéséről szóló munkája, amely most már törvényjavaslat alakjában is a képviselőház előtt fekszik. Nem kevesebb, mint három tervezet előzte meg, az *első*t maga az igazságügyminisztérium és hivatalos szakközegei tárgyalták, a *másodikat* az ügyvédi kamarák kiküldöttjei először zárólagosan maguk között, azután az igazságügyminiszter elnöklete alatt és vele együtt, a *harmadikat* pedig az ugyancsak általa meghívott érdeklődőknek egy kisebb csoportja. Csak legnagyobb törvényjavaslatoknak és alampunkáknak, egy magánjogi, büntetőjogi vagy perjogi kodexnek szokott kijutni ennyi megtiszteltetés. Nyilván az igazságügyminiszter úr maga is érzi és át van hatva a polgári peres és perenkívüli eljárásra oly mély kihatással bíró törvényjavaslatának fontosságától, hogy ennyi alkalmat kívánt adni a szakköröknek észrevételeik megtételére.

A jogász közönség túlnyomó része előtt azonban csak a II. tervezet tartalma ismeretes, ezt vették a bírálat bonckése alá, mert a törvényjavaslat csak a napokban látott napvilágot. Utóbbi azonban oly lényeges változásokat ölel fel a megelőző tervezetekkel szemben, hogy